

Passend Onderwijs

voor leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis of een gehoorbeperking

de **Taalbrug**

Voor ouders en leerkrachten

U wilt voor uw kind de beste en meest passende school. Voor kinderen met een taalontwikkelingsstoornis of een gehoorbeperking is er Passend Onderwijs. In deze folder leest u wat dat is en hoe u uw kind kunt aanmelden voor een passende vorm van onderwijs.

Het onderwijsarrangement

Voor leerlingen met een beperking zijn er speciale onderwijsarrangementen, dit zijn vormen van ondersteuning. Voor ieder kind wordt gezocht naar de beste ondersteuning. Hoe gaat dit in zijn werk? Eerst is er overleg tussen de reguliere school, ouders en De Taalbrug of de Mgr. Hanssen. Nadat is vastgesteld dat het gaat om een kind met een gehoorbeperking of taalontwikkelingsstoornis, wordt er besproken wat er nodig zou zijn om deze leerling vanuit cluster 2 te ondersteunen en verder te helpen. Uiteindelijk zal de Commissie van Onderzoek het meest passende onderwijsarrangement officieel toekennen. Dat kan een licht, medium of intensief onderwijsarrangement zijn. Als er opnieuw gekeken moet worden of het arrangement nog steeds bij de leerling past, neemt de Commissie van Onderzoek opnieuw een officieel besluit over zo'n advies.

Vijf onderdelen om rekening mee te houden

Om te bepalen welk arrangement passend is, wordt er gekeken naar vijf onderdelen:

- 1** de extra tijd en aandacht die de leerling nodig heeft
- 2** het onderwijsprogramma van de school en materialen die nodig zijn voor de leerling
- 3** de benodigde expertise, kennis en vaardigheden om de leerling te ondersteunen
- 4** de aanpassingen die nodig zijn in het lokaal of op school
- 5** de betrokkenheid van ouders en anderen, en de samenwerking met hen.

Drie mogelijkheden van onderwijsarrangementen

1 Licht onderwijsarrangement:

de leerling gaat naar een reguliere school met beperkte extra ondersteuning op locatie.

2 Medium onderwijsarrangement:

de leerling gaat naar een reguliere school met extra ondersteuning op locatie.

3 Intensief onderwijsarrangement:

de leerling gaat naar een school voor speciaal onderwijs.

Nadat het arrangement is toegekend, wordt een plan van aanpak opgesteld. In dit plan van aanpak staat wat de reguliere school, De Taalbrug of de Mgr. Hanssen en de ouders gaan doen om de leerling of de leerkracht te ondersteunen. De reguliere school spreekt af welke zaken zij en welke zaken De Taalbrug of de Mgr. Hanssen gaan leveren.

Vijf onderdelen waarmee rekening wordt gehouden bij toekenning van een onderwijsarrangement

1 Tijd en aandacht

Hoeveel extra ondersteuning heeft de leerling nodig van bijvoorbeeld de leerkracht, een logopedist, intern begeleider of een medewerker van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen?

2 Onderwijsprogramma en materialen

Hoeveel extra ondersteuning heeft de leerling nodig om het lesprogramma van de school te volgen? Heeft hij bijvoorbeeld wekelijks instructie nodig of alleen bij een aantal vakken? Moeten er extra plaatjes of pictogrammen komen om de lesstof beter te begrijpen, of ander visueel-ondersteunend materiaal?

3 Benodigde expertise, kennis en vaardigheden

Wat is er nodig aan specialistische kennis om de leerling goed te kunnen begeleiden? Is er bijvoorbeeld iemand nodig die Nederlands met gebaren kent? Of is er bij de leerkrachten behoefte aan meer kennis over taalverwerving en woordenschat?

4 Aanpassingen

Heeft de leerling behoefte aan een eigen rustige werkplek of zijn er andere fysieke aanpassingen nodig in de klas om de leerling te helpen? Is er bijvoorbeeld soloapparatuur nodig, als de leerling een gehoorbeperking heeft? Is de akoestiek in het lokaal gunstig, zodat de leerling de leerkracht goed kan volgen?

5 Betrokkenheid en samenwerking

Heeft de leerling nog andere ondersteuning nodig in de vorm van bijvoorbeeld speltherapie of sociale vaardigheidstraining? En wat kunnen ouders zelf doen om hun kind te helpen? Als het nodig is, kunnen ouders bij een van onze partners een korte cursus volgen over bijvoorbeeld hoe om te gaan met de beperkte taal van hun kind.

Voor leerlingen in het regulier onderwijs met een cluster 2-indicatie

Leerlingen met een cluster 2-indicatie die onderwijs volgen op een reguliere school, kregen tot voor kort een rugzakje toegewezen. Van het geld uit het rugzakje werd onder andere de ambulante dienstverlener betaald. Die bezoekt regelmatig de school. Het rugzakje verdwijnt per 1 augustus 2014 maar de ondersteuning blijft. Leerlingen krijgen vanaf 1 augustus 2014 een onderwijsarrangement toegewezen.

Voor ouders van leerlingen die per 1 augustus een herindicatie nodig hebben

Leerlingen die per 1 augustus 2014 aan een herindicatie toe zijn, kunnen meteen al een onderwijsarrangement toegewezen krijgen. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders, de school en een medewerker van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen.

Voor leerlingen die per 1 augustus nog een geldige indicatie hebben

Deze indicatie vervalt op 1 augustus 2014 en de leerlingen komen in een overgangsregeling. Een medewerker van De Taalbrug of Mgr. Hanssen neemt altijd contact op met de school om in overleg de behoefte aan extra ondersteuning vanuit cluster 2 in kaart te brengen en vervolgens samen te bepalen welk ondersteuningsaanbod hierbij het beste past.

Voor nieuwe leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis of een gehoorbeperking

Als een leerling in het regulier onderwijs problemen heeft met zijn gehoor of moeite heeft met praten en het begrijpen van taal wordt het zorgteam van de reguliere school ingeschakeld. Als de school de problemen niet alleen kan oplossen, kan ze beroep doen op ondersteuning van cluster 2.

>>

Voorbeelden van onderwijsarrangementen

Voorbeeld van een licht onderwijsarrangement

Job is slechthorend. Samen met een Mgr. Hanssen-medewerker werkt hij met het werkboek 'FF luisteren'. Dit is een boek voor dove en slechthorende leerlingen vanaf negen jaar; er wordt individueel of in kleine groepen mee gewerkt. In dit boek komt de eigenheid van de leerling aan bod, van alles over horen en verstaan en informatie over hoorapparatuur. Jobs ouders hebben de gratis handleiding gedownload van internet. Ze waren daar erg blij mee, want er staat veel achtergrondinformatie in. In deze handleiding staan veel praktische aanwijzingen en suggesties. Aan Job is een licht cluster 2-onderwijsarrangement voor één jaar toegewezen.

Voorbeeld van een medium onderwijsarrangement

Martine heeft een taalontwikkelingsstoornis en een kleine woordenschat. Ze gaat naar een reguliere school waar meer leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis naar toe gaan. De Taalbrug heeft de ondersteuning van deze leerlingen zo georganiseerd dat er regelmatig een Taalbrug-medewerker op de school aanwezig is. Dit betekent dat Martine gewoon naar haar eigen klas gaat en een paar dagdelen in de week naar een speciale klas. Ze krijgt daar extra aandacht van de logopedist, de intern begeleider van de school en een medewerker van cluster 2.

Samen met Martine wordt bijvoorbeeld de woordenschat uit de taalles voorbereid. Dit gebeurt door het thema samen te verkennen in een gesprek en de woorden die erbij horen vanuit die context betekenis te geven. De logopediste haakt hier ook in de behandeling op aan. Zo kan zij de les die later in de klas wordt gegeven door leerkracht en logopediste, goed volgen en doet ze succeservaring op. Martine krijgt deze ondersteuning voor minimaal één en maximaal twee jaar toegewezen. Daarna wordt opnieuw bekeken welke ondersteuning zij nodig heeft.

Voorbeeld van een intensief onderwijsarrangement

Mart is zes jaar en heeft een taalontwikkelingsstoornis. Hij heeft problemen met het begrijpen van taal en komt moeilijk uit zijn woorden. Na een periode op een Behandelgroep is hij beter gaan praten, maar hij kan nog niet naar een reguliere school. De Commissie van Onderzoek heeft aan Mart een intensief arrangement toegekend. Hij gaat de komende twee jaar naar de Mgr. Hanssen, een school voor speciaal onderwijs voor onder andere leerlingen met een communicatieve beperking. Daar is veel aandacht voor zijn taalverwerving. De verwachting is dat hij over twee jaar kan overstappen naar het reguliere onderwijs. Dit arrangement wordt voor minimaal één en maximaal vier jaar toegewezen. Daarna wordt opnieuw bekeken welke ondersteuning Mart nodig heeft.

>> Deze kan aangevraagd worden bij het informatie- en aanmeldpunt cluster 2 van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen (afhankelijk van de regio). Indien nodig komt een medewerker van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen op school kijken wat de problemen zijn. Vaak kan de medewerker direct een advies geven. Soms is dit voldoende, maar meestal is er onderzoek nodig naar de oorzaak van de problemen. Dit onderzoek vindt plaats in een Audiologisch Centrum. Als de oorzaak van de problemen een gehoorbeperking of een taalontwikkelingsstoornis is, kan de leerling een onderwijsarrangement toegewezen krijgen door de Commissie van Onderzoek. Dit onderwijsarrangement wordt in overleg met de ouders, de reguliere school en De Taalbrug of de Mgr. Hanssen samengesteld. Als de leerling op de reguliere school kan blijven, is het een licht of een medium onderwijsarrangement. Als de leerling naar het speciaal onderwijs gaat, noemen we het een intensief arrangement.

Voor ouders met vragen over hun kind

Wanneer ouders zich zorgen maken over het gehoor van hun kind, zijn manier van praten of het begrijpen van de taal, kunnen zij het beste contact zoeken met de huisarts. Ook is het belangrijk dat de ouders hun zorgen en vragen bespreken met de peuterleidster of leerkracht. Als het kind problemen heeft met leren, dan bespreekt de leerkracht de problemen met het zorgteam van de school. Blijven er vragen bestaan, dan kan de hulp van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen ingeroepen worden. Voor informatie en aanvragen voor ondersteuning kunt u terecht bij De Taalbrug en de Mgr. Hanssen. Aanvragen voor ondersteuning lopen bij voorkeur via de reguliere school. Ouders kunnen natuurlijk ook zelf vragen stellen over hun zoon of dochter aan een van de medewerkers van het informatie- en aanmeldpunt cluster 2.

Voor de school die vragen heeft over het kind

Als de school een vraag heeft over het gehoor of de taalontwikkeling van een leerling, kan de leerkracht het zorgteam van de school of het samenwerkingsverband ook om hulp vragen. Als het zorgteam dat nodig vindt, kan het advies en ondersteuning vragen bij informatie- en aanmeldpunt cluster 2 van De Taalbrug of de Mgr. Hanssen. Als het nodig is, moet een leerling getest worden. Heeft de leerling een taalontwikkelingsstoornis of een gehoorbeperking en daarnaast een duidelijke extra behoefte aan ondersteuning, wordt er gekeken welke vorm van onderwijsarrangement en andere ondersteuning hierbij het beste past. De Commissie van Onderzoek heeft hierin uiteindelijk het laatste woord. Zij stellen het advies vast.

In 7 stappen naar de juiste begeleiding

1

De vraag komt binnen bij het informatie- en aanmeldpunt cluster 2. Veel vragen kunnen snel door een medewerker van dit informatie- en aanmeldpunt cluster 2 beantwoord worden.

2

Soms is het nodig dat een van onze medewerkers naar uw school komt om te kijken wat er aan de hand is. Als het duidelijk is dat deze leerling de hulp van cluster 2 nodig heeft, dan wordt een aanvraag voor ondersteuning ingezet. Is er twijfel of kan dit anders opgelost worden, dan zal de medewerker dat bespreken met de school en ouders.

3

Als er een aanvraag voor ondersteuning door cluster 2 wordt aangevraagd, zullen we deze aanvraag moeten onderbouwen met gegevens. Cluster 2 moet immers verantwoordelijk dat het hier om een terechte aanvraag gaat en welk onderwijsarrangement als ondersteuning het best bij de leerling past.

4

Is het dossier compleet, dan wordt de aanvraag bekeken en beoordeeld door een gedragswetenschapper en een logopedist/spraakpatholoog van het informatie- en aanmeldpunt cluster 2. Op basis van hun bevindingen maken zij een voorstel voor ondersteuning.

5

Uiteindelijk zal de Commissie voor Onderzoek definitief vaststellen of deze leerling recht heeft op cluster 2-ondersteuning en of het geadviseerde onderwijsarrangement passend is.

6

Als de leerling het onderwijsarrangement krijgt toegewezen, maakt de Commissie voor Begeleiding een plan van aanpak. Dit plan wordt door een van onze medewerkers (die ook de begeleiding en ondersteuning gaat verzorgen) met de school en ouders besproken en verder afgestemd. Ook wordt afgesproken wie wat gaat doen. Dit wordt vastgelegd in een begeleidingsplan (een overeenkomst).

7

Als ouders, reguliere school en de cluster 2 medewerker voor akkoord hebben getekend kan de begeleiding starten.

De Taalbrug

De Taalbrug in Eindhoven is een school voor slechthorende leerlingen, leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en leerlingen met een stoornis in het autismespectrum die specifiek leidt tot een communicatieve beperking. De primaire hulpvraag van alle kinderen die de school bezoeken ligt in de behoefte om beter te leren communiceren met anderen. Op de hoofdlocatie in Eindhoven zijn Speciaal Onderwijs (SO), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en de externe dienst gevestigd. Daarnaast heeft het SO een nevenvestiging in Eindhoven en Venlo.

De Taalbrug heeft 470 leerlingen in het SO, 500 in het VSO en 400 krijgen begeleiding in het regulier onderwijs. Er werken op de Taalbrug, inclusief externe dienst, ongeveer 350 medewerkers.

Naast allerlei scholen in Zuidoost Brabant werkt De Taalbrug nauw samen met onder andere Koninklijke Kentalis en Adelante.

Werkgebied

Aalst-Waalre, Arcen en Velden, Asten, Beesel, Bergeijk, Best, Bladel, Boekel, Boxtel, Cranendonk, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helden, Kessel, Helmond, Horst a/d Maas, Laarbeek, Maasbree, Meerlo-Wanssum, Meijel, Nederweert, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Sint Oedenrode, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veghel, Veldhoven, Venlo, Venray, Weert.

de **Taalbrug**

De Taalbrug

Toledolaan 3
5629 CC Eindhoven
Telefoon: 040-290 23 50
e-mail: aanmeldpuntcluster2@taalbrug.nl

Voor meer informatie: www.taalbrug.nl

Mgr. Hanssen

Mgr. Hanssen in Hoensbroek is een school voor dove en slechthorende leerlingen, leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en leerlingen met een stoornis in het autismespectrum die specifiek leidt tot een communicatieve beperking. De primaire hulpvraag van alle kinderen die de school bezoeken ligt in de behoefte om beter te leren communiceren met anderen. De school heeft twee lesplaatsen in Hoensbroek, een lesplaats in Roermond en een externe dienst die leerlingen begeleidt in het regulier onderwijs.

De school telt 650 leerlingen (inclusief de leerlingen die begeleiding krijgen in het regulier onderwijs). Er werken 145 medewerkers op de Mgr. Hanssen. Naast allerlei scholen in Zuid- en Midden-Limburg werkt de Mgr. Hanssen intensief samen met onder andere Adelante, Mondriaan-zorggroep en Koninklijke Kentalis.

Werkgebied

Beek, Brunssum, Echt-Susteren, Eysden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nuth, Onderbanken, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d geul, Voerendaal.

Mgr. Hanssen

Zandbergsweg 115
6432 CC Hoensbroek
Telefoon: 045-563 65 11
e-mail: aanmeldpuntcluster2@mgrhanssen.nl

Voor meer informatie: www.mgrhanssen.nl